

*Dobře vychlazený Bernard
po celý rok 2009*

*StuA
Váňa Youf*

DALŠÍ ČÍSLO V DUBNU!

JAN ZRZAVÝ
ZÁMEK TŘEBEŠICE
JIŘÍ JEŽEK
AFGHÁNISTÁN

1/09

Viastr, cestou

SIMPLY CLEVER

5 252 HODIN

JSME STRÁVILI NA KLIKATÝCH NEOSVĚTLENÝCH CESTÁCH,
ABYCHOM OTESTOVALI 2 XENONOVÉ SVĚTLOMETY
S NATÁČENÍM

Nebylo snadné ji zdokonalit. Ale dokázali jsme to. Představujeme Vám vůz, který je jiný, a přesto zůstává sám sebou – nová Škoda Octavia Combi, za cenu již od 424 900 Kč. Vnější designové změny a nové interiéry dávají vozu svěží vzhled, technické novinky pak zvyšují jeho jízdní komfort, bezpečnost a spolehlivost. Například nově tvarované xenonové světlomety s natáčením zlepšují viditelnost v zatáčkách. Automatická sedmistupňová převodovka DSC (Direct Shift Gearbox) zaručuje jemné a přitom rychlé řazení. A nový benzinový motor 1,4 TSI/90 kW vyniká jak jízdní dynamikou, tak i příznivou spotřebou a nízkými emisemi. Nechte se příjemně překvapit dalšími novinkami při zkušební jízdě. Bližší informace získáte u svého prodejce vozů Škoda, na Škoda Auto Info-line 800 600 000 nebo na www.skoda-auto.cz.

Nová **Škoda** Octavia Combi

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ modelu Octavia Combi: 5,1–7,8 l/100 km, 135–182 g/km

Stanislav Bernard
spolupřítel Rodinného pivovaru Bernard

V internetových diskusích (třeba o změnách, ke kterým došlo v posledních měsících a jak na ně reagovat) se bohužel dost často setkávám s větou: No jo, vy jste bohatý člověk, ale co máme dělat my, obyčejní lidé. Odpovídám, že si ještě moc dobře pamatuju, jak jsem jezdil se starým trabantem a rozbitou dacií. A jak jsme později převzali úplně zkrachovalý pivovar a kolik energie jsme museli investovat do toho, abychom z něho vybudovali úspěšnou firmu. Co je na mně „neobyčejného“? Asi nemyslím úplně stejně jako mnozí lidé, přesto se necítím být něčím jiným než obyčejným člověkem. Ale ne ve smyslu citované věty, kdy se někdo pasuje do role „obyčejného člověka“, který přece nemůže to nebo ono, vlastně skoro nic...

Takový člověk sám sebe definuje jako oběť něčeho, co se prostě nedá ovlivnit. Není v jeho silách reagovat na změny, které budou přicházet stále častěji. Myslí si, že se nedokáže o sebe postarat, že problémy za něj musí vyřešit někdo jiný (nejlépe stát, jak je o tom některými politiky neustále přesvědčován), a pak už je ani řešit nechce. Jistě, může se přihodit, že firma, která ho zaměstnává, zkrachuje a on není v pozici, že tomu třeba mohl zabránit. Takle výrazná životní změna může každého zastihnout buď připraveného, nebo nepřipraveného. Připravený je tehdy, pokud něco umí, pokud si věří, dělá práci, která ho baví a dává mu smysl. Pak má přiměřeně sebevědomí a to z něho vyzařuje. Z mého úhlu pohledu jde o jednu z klíčových věcí každého člověka. Kdo něco umí a je přiměřeně sebevědomý, dokáže se o sebe postarat i v situaci, kterou vůbec nečekal. A když třeba přijde o práci, dříve nebo později si najde novou.

„Držte se...“

vlastní cestou 1/09

leden – únor – březen

editor

Boris Dočekal

redakce

Stanislav Bernard

Zdeněk Mikulášek

Markéta Navrátilová

design

Štěpán Malovec

jazyková poradkyně

Věra Bláhová

tisk

Tiskárna David, s. r. o.

vydavatel

Rodinný pivovar Bernard, a. s. /// www.bernard.cz

Magazín Vlastní cestou vychází čtvrtletně. Chcete-li jej dostávat do poštovní schránky, navštivte www.bernard.cz (hlavní menu > zábava > formulář, který vyplníte a odešlete). Vaše připomínky a náměty můžete zasílat na pivovar@bernard.cz

Magazín Vlastní cestou je zaregistrován na Ministerstvu kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14164

fotografie na obálce > Markéta Navrátilová > Černí andělé / Jiří David

obsah

04 _ Technologický rozvoj vede k... rozhovor s Janem Zrzavým	30 _ Z pivovaru úspěchy pivovaru
10 _ Socialistický závazek z pivovaru	32 _ České stopy v džungli pivní zajímavost
11 _ Do školy pradědečků pohled	33 _ Chycený v síti fejeton Jaroslava Rudiše
12 _ Lahůdka ze světa architektury	35 _ Čtyři afghánská zastavení reportáž
15 _ Alláh s námi povídka Pavla Brycze	38 _ Fárův dům Vysočina
18 _ Stop europivu informace z pivovaru	
20 _ Zámek Třebešice exkluzivní fotoreportáž	
26 _ Učení nesmí bolet rozhovor s Jarmilou Schmidtovou	
29 _ Až slezu z kola... Jiří Ježek na křižovatce	

Technologický rozvoj vede k zániku smečky

> říká biolog Jan Zrzavý

Škola je podle mě primárně od toho, aby se dítě připravilo, že ho celý život bude někdo buzerovat.

▼
Na internetu jsem našel několik vašich pozoruhodných výroků. Můžete rozvést třeba tenhle – věda je o sebe prezentaci, potažmo o shánění sexuálních partnerů?
O tom je v zásadě všechno, co lidé dělají. Kritérium pro získávání partnerů je sociální pozice. Jakýkoliv způsob zlepšení sociálního postavení je dobrý a nakonec se vždycky pozitivně projeví i ve shánění partnerů. Metoda vědce není nejúspěšnější, protože o naprosté většině z nich nikdo nikdy nic neslyšel, ale má jednu výhodu. Vědecktví je obvykle – i když u nás zase tak moc ne – spojené s vysokoškolskou výukou, kde už to funguje docela spolehlivě. Prostě někdo to dělá jako Karel Gott, jiný jako Václav Klaus a někomu nezbývá než zkoušet vědu.

Jak se to srovnává s klasickou představou vědce, kterého žene dopředu touha po poznání, objevech?

Možná takoví jsou. Ale věda funguje jako každý jiný sociální systém, a teprve když jste uvnitř, zjistíte, jak to chodí. A pokud jde o to puzení k objevům, jistěže na začátku je něco takového, co nás nasměruje spíš do vědy než do banky. Ale pak už to není ten pohon, podle kterého byste mohl vědce nějak rozlišovat. Že jeden je zvědavější než druhý? V zásadě asi jo, pokud se však budete zabývat tím, na co profesionální vědec

celý den myslí, tipoval bych, že myšlenky na velké objevy se tam moc nevyskytují.

Čili chcete říct, s věkem se touha po poznání vytrácí, že už vědce nic moc nežene do objevování?

Ale jo, nechtěl bych to úplně shazovat. Chuť poznávat samozřejmě trvá, jen u různých vědců v různé míře. Mluvil jsem spíš o tom, co máme společného s jinými lidmi. A že toho je mnohem víc, než si laikové myslí. Představa vědce z různých filmů je úplně posunutá, nejsou ani úplní šílenci, ani ti profesoři, jak je známe z prvorepublikových gymnázií, ačkoliv i takoví existují. Divní lidé se ve vědě vyskytují častěji než v bance, ale vzácněji než v laických představách. Co si představujete jako motivaci vědců, jistě platí, já jen dodávám, že těch motivací je víc.

A co vaše další výroky – škola člověka formuje tím, jak je hrozná, a co fungovalo dvě stě let, musí mít nějaký smysl. Takže by se nic nemělo měnit?

Je třeba rozlišit dvě věci. Co se podle mě má a musí udělat, jsou reformy řízení, financování škol. Ale to, s čím přicházejí pedagogičtí reformátoři, se většinou týká obsahu. Vycházejí z představy, že základní škola by měla být vůči dětem přátelštější, netlačit je jen do šprtání znalostí. Mluví o sociálních kompetencích a všech těch

pěkných věcech. Právě vůči tomuhle jsem velmi skeptický. Myslím si, že to dítě je v zásadě obklopené vesměs přátelským prostředím v rodině, kdežto dospělec je obklopený vesměs nepřátelským prostředím na pracovišti. Škola je podle mě primárně od toho, aby dítě připravila, že ho celý život bude někdo buzerovat. Když přijde paní učitelka do první třídy, řekne dětem, že mají povstat a pak sedět s rukama za zády... Celá tahle buzerace je podle mě nejhlubší význam školství, protože někdo to dětem říct musí.

Pojďme k vašemu oboru. Čím se vlastně, pokud možno jen několika větami, zabýváte?

S tím je vždycky problém. Pohybuju se tam, kde se stýká zoologie a evoluční biologie. Zoologie je nauka o zvířátkách, jak jistě víte. Evoluční biologie v úzkém slova smyslu zkoumá mechanismy evoluce, přírodní výběr a podobné věci. Prostě jak to přijde, že se biologické systémy můžou měnit. Tahle obecná teorie v principu platí pro kytky i pro člověka. A pak je takový kus evoluční biologie, které se říká fylogenetika, což je vlastně rekonstrukce rodokmenů. To jsou ty stromy života, příbuzenské vztahy. Tím se zabývám já, a protože jsem zoolog, zabývám se rekonstrukcí příbuzenských vztahů různých živočišných skupin. A pak obvykle následuje otázka – a k čemu to je?

Jan Zrzavý — prosinec 2008

Budiž – k čemu to teda je?

Umožňuje veškeré údaje, které o těch organismech máme, vsunout do jednoho vyprávěcího rámce. Když budete vědět všechno o deseti druzích zvířat, je to dobré, ale schéma, které musíte držet v hlavě, je strašně složité, pokud neznáte příbuzenské vztahy mezi nimi. Podstatně se vám to zjednoduší, když budete vědět, že dvě zvířata, která mají hodně společných vlastností, ještě patří k sobě. Prostě se o těch dvou musíte učit jenom jednou. Z toho pak plyne i praktické využití, ne přímo pro byznys, ale pro jiné obory biologie, protože celá biologie jede na modelové druhy. Kdybychom měli vyjádřit průměrnou znalost o průměrném druhu organismů – byla by skoro nulová, protože jménem známe asi jen polovinu druhů, které kolem nás běhají, a to, co o nich víme, se týká jen jejich omezeného výběru. Je otázka, jak moc se naše znalosti o myši a o banánové mušce a o kukuřici

dají zobecnit. Na to je občas potřeba podívat se na nějaký jiný druh, než který máme v laboratořích. A teď je potřeba právě fylogenetika, protože nám umožňuje racionálně vybírat další modely. Když víme, že kapr a člověk mají nějakou vlastnost společnou, nemá smysl zkoumat ji u žáby, která je příbuzensky mezi nimi a má ji skoro určitě taky. Smysl má podívat se na žraloka.

Proč se v Americe pořád dohadují o Darwinově teorii, někde ji dokonce zakazují učit? To přece nejsou, nemůžou být jen nevdělaní lidé?!

Jsou dvě možnosti, jak se na to koukat. Jeden názor je, a já ho preferuju, že náboženství a věda jsou zcela mimoběžné záležitosti. Že se nestýkají, tudíž ani nejsou v konfliktu. Člověk může mít obojí zároveň. Problémy přijdou, když si řeknete, že náboženství a věda mají nějaké styčné body. A pak zase máte

dvě možnosti. V zásadě můžete hledat společný základ obojího, plést pánaboha do velkého třesku, dělat tenhle typ šílenství. Druhé šílenství je, že z pozice jednoho začnete vyvracet toho druhého. A to jsou zase dvě možnosti – žádná evoluce není, protože v bibli se nic takového nepíše. Anebo panbůh není, protože Gagarin byl ve vesmíru a žádného boha neviděl. Jsou v podstatě tři typy idiotismů...

Argumentovat Gagarinem je už hodně velký idiotismus.

Ano. A stejně hrozný je ten opačný, když se věda vyvrací bibli. Všechny, co lezou z jednoho světa do druhého, co se snaží cenzurovat vědu vírou nebo naopak, je třeba praštit přes prsty. Ale podle mého názoru je nejhorší ten třetí idiotismus, který se tváří strašně vznešeně – snaha dát to nějak dohromady. Což je pitomost, protože styčným bodem vědy

Prof. RNDr. Jan Zrzavý, CSc.
1964*

Na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity a v Entomologickém ústavu Akademie věd ČR se zabývá evoluční biologii a fylogenezí. Píše knihy (Jak se dělá evoluce, Proč se lidé zabíjejí, Fylogeneze živočišné říše...) a publikuje odborné i populárně vědecké články. V posledních letech se také podílí na reformě výzkumu a vysokého školství.

a náboženství je nakonec banalita typu, že máme být zodpovědní za svět, ve kterém žijeme. Tenhle nejmíň nápadný idiotismus je největší nebezpečí, protože znečišťuje způsoby myšlení, umožňuje snadné, eklektické hybridy různých přístupů.

Evoluce je samozřejmě běh na dlouhou trať, přesto – jací budou podle vás lidé za sto, za tisíc let?

Za sto úplně stejní. Za tisíc v podstatě taky. Ale nemá smysl předvídat. Žádná věda zabývající se historickými záležitostmi, které se staly jen jednou, nemůže předvídat. Můžeme predikovat, jak dopadne chemický pokus, protože za určitých podmínek dopadne vždycky stejně. Tohle neplatí ani v evoluci, ani v lidské historii. Kde nefunguje experimentální přístup, nemůže fungovat predikce. Takže nepředvídám ze zásady. Druhá věc je, že žijeme v období, které je naprosto bezprecedentní, pokud jde o technologický rozvoj. V tom smyslu, jak mění lidskou společnost. Co se společností dělá třeba internet, jsme vlastně ještě nezachytili. Spousta lidí si myslí, že je to jen jakási náhrada pošty. Ale on nahrazuje i spoustu jiných věcí. Myslím, že během

pár let zmizí to, že lidé chodí kolektivně do práce. Pak všechny úvahy o distribuci svobody, o demokracii budou úplně jiné. Ve společnosti, kde každý sedí doma u počítače, je najednou skoro jedno, jestli lidé mají nebo nemají volební právo, najednou začnou mít věci jiný rozměr, než když se lidé každý den potkávali v bráně fabriky.

Počkejte, ale i kdyby všichni seděli doma, stát nějakým způsobem musí fungovat čili volební právo bude důležité...

To samozřejmě asi bude, i když jak budou vypadat volby za sto, možná už za pár let, nikdo neví. Vezměte si, že posledních dvě stě let se bojovalo z velké části za kolektivní práva, za národy, třídy. A leccos zrovna teď odchází, s prací doma ze světa zmizí odbory... Ale my v těch změnách už žijeme. Z našeho světa prakticky zmizeli zemědělci, jsou už méně početnou menšinou než homosexuálové, což má obrovské důsledky společenské a krajinné. Během pár let v podstatě zmizí dělníci. Jde o strašlivě velké změny – nejen v ekonomice, i když to taky, ale jak ohromné důsledky to bude mít na sociální a psychologické úrovni? Jde o zánik smečky. Člověk je divná opice; žádná

opice nežije v takovém sociálním uspořádání jako my, v rodinách, které jsou součástí nějakého vyššího kmene. A buď máme hlavu nastavenou tak, že kmenovost potřebujeme a budeme si ji hledat někde jinde – jako třeba Čechy Čechům... Já samozřejmě nevím, kam to půjde. Jenom říkám, že žijeme v napínavé době, aniž bychom si to nějak moc uvědomovali.

Nemají změny vliv hlavně na starší generaci, která nemůže stačit technologickému pokroku? A brzy se to bude týkat i těch dneska ještě mladých.

I to je součást fragmentizace, o které jsem mluvil. Staříci, kteří vyprávěli, jak to bylo na Piavě, byli zajímaví ještě po padesáti letech, protože se dalo očekávat, že nějaká příští Piava se bude odehrávat víceméně stejně. Staří lidé měli základní roli pokladnice zkušeností. A tuhle úlohu ztrácejí. Po jejich zkušenostech přestává být poptávka. A to je možná ještě závažnější než nezvládnout internet. Babička Boženy Němcové už taky leccos neovládala, ale znala ty moudrosti, jako že drobky patří ohníčku. Dneska to babičky vědí taky, ale už to nemají komu říct. A drobky a ohníčky mezitím zmizely ze světa. —

SAHM

Sklenice pro značkové nápoje

PF 2009

V BERNARDU SPLNILI SOCIALISTICKÝ ZÁVAZEK

Humpolec 31. 12. 2008

Dělníci i pracující inteligence **Rodinného pivovaru BERNARD** dosáhli dalšího významného úspěchu. Před rokem uzavřeli **sdružený socialistický závazek** k 91. výročí Velké říjnové socialistické revoluce. Jednomyslně se zavázali, že nejméně o jeden půllitr překročí loňský výstav piva, který činil 156 tisíc hektolitrů.

Svým nadšením, zvýšeným pracovním úsilím, zavedením několika zlepšovacích návrhů a v neposlední řadě důsledným uplatňováním sovětských zkušeností se jim podařilo závazek splnit už osm dní před výročním události, která otřásla světem!

Namísto oslavy a bouchání zátek od piva humpolečtí pracující ve svém úsilí nepolevili a společným cílem stmelžený kolektiv uzavřel zpevněný socialistický závazek – do konce roku překonat loňský výstav nejméně o dvacet procent. A to se podařilo. **Výstav z roku 2007 překonali o 21% procent.**

Původní závazek o zvýšení ročního výstavu o jeden půllitr tak překročili o neuvěřitelných 657 383 900 procent!

***Blahopřejeme a jen tak dál, soudružky a soudruzi.
Čest práci!***

Do školy pradědečků

Navštívit obecnou školu, jednotřídku, do jaké chodili naši prapradědečkové a praprababičky ke konci 19. století, je nepochybně zážitek. Nabízejí ho na více místech – třeba v Polné na Jihlavsku, ale v Kozlovicích nedaleko Frýdku-Místku nemusí jít jen o prohlídku historicky věrné expozice. Opravdoví zájemci zasednou do dřevěných ohýbaných lavic (od mimoňské firmy D. G. Fischel Söhne) a na vlastní kůži prožijí hodinu názorné výuky vlastivědy. Žáci, jimž dobový výklad kantora nestačí, si můžou prohlížet pozoruhodný soubor Amerlingových didaktických obrazů z let 1850 až 1865. Ale pozor – pokud by někdo opravdu vyrušoval, je tu i rákoska. Na rozdíl od dnešní doby ji učitelé před sto lety rozhodně nenechávali zahálet.

O tom, že doba na sklonku rakousko-uherské monarchie byla úplně jiná, svědčí také byt venkovského kantora, místnost s postelí, skříni,

harmoniem, džbánem na vodu... Žádný luxus. Možná i proto je výraz obličejů za stolem sedícího kantora (tentokrát ovšem pouze dobově oděné figuríny) mírně zasmušilý.

Expozici obecné školy otevřeli v areálu bývalého kozlovického fojtství v roce 2006. V historicky cenné stavbě vystavují ještě převážně lidové sakrální umění a lze se tu poučit i o historii obce a pobytu Leoše Janáčka v okolí. A to všechno pod značkou Relax v podhůří Beskyd.

Vlastně to není všechno. Právě pod touhle značkou došlo k ojedinělému spojení malých muzeí či galerií se sítí penzionů, restaurací, kaváren... To pořadí je samozřejmě třeba obrátit, ale je sympatické, že do kraje pod Beskydami neláká Relax hosty jen kvalitou jídla a ubytování a možnostmi takzvaného sportovního vyžití, ale investuje i do poznání historie a do kultury vůbec.

Okna musejí tančit

Rakouský malíř Friedensreich Hundertwasser proslul mnohem víc jako svérázný architekt než jako malíř, kterým byl především. Jeho už na první pohled rozeznatelné stavby stojí zejména v Rakousku (spalovna a obytný dům, který každodenně obléhají turisté z celého světa, ve Vídni, kostel v Bärnbachu, motorest u Bad Fischau, který lze doporučit jako příjemnou zastávku na cestě do Chorvatska nebo do Itálie, kašna ve Zwettlu...), ale i v Německu a na Novém Zélandu. Jeho největším dílem je lázeňský komplex v Bad Blumau ve Štýrsku.

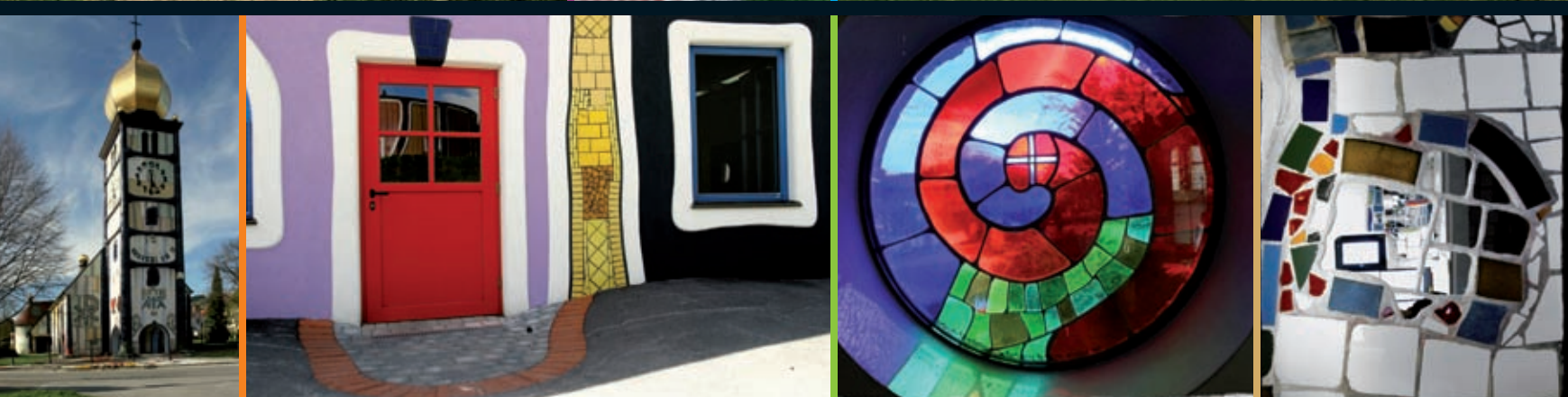
Původně Hundertwasser projektoval tzv. Hügelwiesenland (země travnatých kopečků) jako převážně sociální bydlení na předměstí Vídně. Město však na tak rozsáhlý komplex nemělo peníze. V té době v neznámé štýrské vesničce Blumau hledali ropu. Místo ní však z vrtu vytryskla kvalitní termální voda. Starosta začal hledat investora, který by tady postavil lázně. Obrátil se i na úspěšného majitele velkého hotelového řetězce Roberta Rognera. Ten se náhodou na jakési recepci setkal právě s kontroverzním výtvarníkem.

Podle „podnikové“ legendy řekl tehdy hotelový magnát: „Já mám sto stupňů horký pramen a vy se jmenujete Hundertwasser (česky Stovoda), co kdybychom udělali něco společného?“

Oba muži si plácli. A tak se sen postupně měnil v realitu. Pravda, místo sociálních bytů vznikl lázeňský komplex, který svým solventním hostům poskytuje přívětivě pohodlí a zcela samozřejmě i optimistickou náladu, vyvolanou různorodostí barev keramických kachlů i použitých tvarů. Hundertwasser tu například prosadil svou představu, že rovná podlaha je něco nepřírodního, že na té nerovně si člověk víc uvědomuje sám sebe i svou chůzi. A jestli něco opravdu nesnášel, byly to fasády se stejně velkými pravidelně rozmístěnými okny. „Okna musejí tančit,“ tvrdil.

A okna v Bad Blumau skutečně tančí a roztančené působí i celý komplex. Zatímco několikadenní wellness pobyt tu poněkud zatíží hostovu peněženku, návštěvu venkovních i vnitřních bazénů si může dovolit snad každý. Příjemně tu stráví pár hodin a aspoň trochu nahlédne do jednoho snu, který se změnil ve skutečnost. A nic na tom nemění, že rakouský umělec, který jako by pokračoval v díle slavného španělského architekta Gaudiho, má vedle mnoha příznivců také zaryté odpůrce. Ale to už se lidem, co volí jiné než právě převládající trendy, stává.

Alláh s námi

Když přišel Muž večer z práce domů, vešel do zrcadlového labyrintu, který ho zaskočil a oslnil celý velký obývací pokoj byl plný zrcadel opřených o nábytek i stěny, takže se cítil stísněně jako v zrcadlovém bludišti, z těch vyleštěných studených ploch na něj zhlížel On sám v mnoha podobách ze všech úhlů (ba i těch nelichotivých), jinak nikde nikdo.

„Miláčku? Ahoj!“ zavolal, ale nikdo neodpověděl.

Vešel do ložnice a spatřil Ji, svoji manželku, s krejčovským metrem a slzami v očích. Na sobě měla jen černé spodní prádlo, ale neměla to být dráždivá pobídka, spíš nemá výčitka.

„Stalo se něco?!“ zděsil se.

„Mám zadek jako volvo!“ vykřičela na něho Žena svoji bolístku.

Nestihl bleskurychle zareagovat, a tak si Žena špatně vyložila jeho mlčení a plácla sebou do manželské postele, jako by skákala do bazénu smrtícího plácáka.

„Ach, ach,“ plakala a velký zadeček v lycrových kalhotkách se jí chvěl a třásl.

Muž se konečně vzpamatoval z leknutí, uvolnil si škrťací kravatu a přisedl si na kraj postele. Začal její pozadí hladit a poplácávat.

„Uklidni se. Není jako volvo. Ve skutečnosti spíš new beetle.“
Zazubil se.

Vstala a šlehla po něm nenávisným pohledem: „Ty tedy dokážeš člověku zvednout náladu. Vrrrrrrr, a nesahej na mě!!“

Muž ucukl. Bylo mu jasné, že cokoli řekne a udělá, bude teď použito proti němu. Nejlepší strategií bývalo mlčet.

„Ani se nezeptáš, jak jsem se měla v práci?“ zaútočila na Muže blondýnka a posadila se zprudka na posteli do tureckého sedu.

„Ehm, promiň, jak ses měla v bance?“ porušil svoje mlčení, i když tušil, že dělá velkou chybu.

„Špatně,“ vzplanula jako ropný vrt, „na moje místo se dere Žaneta.“

„Žaneta...“,“ zopakoval jméno. Prostě jen sbíral čas. Blufoval jako na poradách managementu. Nic mu neříkalo.

„ŽANETA. Ta fuchtle, o které jsi na večírku prohlásil, že není nehezká, ale na tvůj vkus krapet vulgární. Už si vzpomínáš, he?“ zaútočila Ona.

„Áááááá,“ uhodil se do čela. „No, jistě, Pushupka!“

„Né, Pushupka je Sandra, to je ta druhá, od té mi nic nehrozí,“ ucedila Žena mezi zuby zlostně. „Ta se vdala do Turecka a myslím, že má pět dětí s turbany na hlavách. Mluvím o té zmiji, která s tebou tancovala Hips Don't Lie jako Shakira.“

„Shakira? Nevzpomínám si...“

„Hm, měl jsi dva a půl promile, chytli tě a vzali ti řidičák. Soudce, který tě odsoudil k veřejně prospěšným pracím, mi doporučil, abych se s tebou rozvedla,“ vzpomínala.

Muž se začal viditelně ošívát. „Áááááááá jéééé, tohle vynechme. Co ta Žaneta?!“ rozhodl se s rudými skvrnami ve tváři obrátit list.

„Je o deset let starší než šéf a o deset kilo lehčí než já. Omotala si šéfa kolem prstu, takže mě teď na poradách stírá...“,“ mrazivě pronesla.

„Myslel jsem, že je šéf gay,“ prohlásil, „vždyť přece na tom večírku prodělal coming out. Všichni jsme to slyšeli. Mám takový dojem, že si to někdo dokonce nahrával...“

„No, vidíš, že si vzpomínáš. Prosím tě, na večírku byl zlískanej jak Dán, nech si vyprávět, k čemu všemu ses tam přiznal sám...“

„Úúúúúú, no dobrá, dobrá, takže v práci panujou odporný vztahy. Nedívím se, že jsi z toho vykojená. V takovém bordelu bych nebyl ani minutu! Dej výpověď a jdi jinam.“

„Chytráku! A kde bych asi dostala takovej plat jako tam?! Myslíš si, že když mám zadek a prsa jako Věstonická Venuše, tři děti na krku a pleť jako borová kůra, že můžu začínat od píky jako nějaká plavovlasá elévka?!“

Muž zmlkl a koukl se do dolního rtu. Jeho pořad ještě krásná Žena už ze zlostného syčení přešla do hysterického jekotu. Viděl, že vlastně vůbec nechce, aby jí na její nářky dával nějaké rady. Proč vlastně za deset let manželství dělá pořád stejné chyby? Nejradši by si nafackoval. Někdy to i dělal. Vytratil se do koupelny. Zamkl se tam. Postavil se před zrcadlo a dal si pár facek. Teď mu ale chybělo v koupelně zrcadlo, stálo opřené v obývacím pokoji a zůstane tam, dokud bude mít Ona splín ze své postavy ženy středního věku. Nemělo cenu se fackovat bez zrcadla, to dá rozum...

„Tak zůstaň, kde jsi. A zkus se dívat na věci pozitivně,“ zamumlal a pokusil se o úsměv, který vypadal trochu upírsky. Z hryznutého rtu se mu spustila rajská a on si krev rozmazal jako rtěnku. „Hele,“ táhl ji do zrcadlového labyrintu, „znáš ten seriál o Polyanně, ne? Polyannu nám pouští management na výjezdnicích zasedáních v jednom kuse, aby nás naučil pozitivnímu myšlení. Byla to anglická holčička, dcera misionáře u Indiánů, a její táta ji naučil takovou hru, na všem se dá najít něco dobrého, záleží, z jakého úhlu se podíváme. Tak třeba koukej na svůj zadek. Je mohutný?“

Ona se s nenávistí zhlížela ve všech zrcadlech a zhnuseně potřásla svou blondatou hlavou. „Není jako volvo. Je jako zád“

Titanicu, no něco vodporného, fujtajbl!!!“

„Ale když se na to podíváš jako Polyanna,“ rozumoval On, „řekneš si, že široká pánev je pohlavní znak ženy, jediné taková může snadno rodit děti...“

„Hele, ta tvoje Polyanna to bude asi nějaký číslo, ne? To bych chtěla vidět holčičku, která by takhle uvažovala...“ zašklebila se Ona.

„Doprkýnka, to je princip, chápeš? Příklad! Ona vůbec neřešila zadek a porody!“

„Tak vidíš, chtěla bych vidět Polyannu, kdyby viděla v zrcadle něco tak nestvůrného a zjistila, že to patří k jejímu tělu!“

„Uf, tak jinak. Hele, mám snad já zadek jako ty?“ zeptal se trpělivě On a znovu se hryzl do rtu.

„No, nemáš, nemáš. A nikdy mít nebudeš! Takže se ti to mluví, ty srágoro,“ utřela Ona svého muže.

Přestože lehce zbledl, rozhodl se bojovat. „Nebudu mít, protože jsem chlap. A i kdybych se na večírku přiznal k čemukoliv, tak bez mučení říkám, že chlapům na zadky koukat nikdy nebudu a z těch ženských mě zajímají jenom ty větší, žádné anorektické prdýlky, protože velký ženský zadky jsou vzrušující a já jsem kromě toho dolňák, takže když se na to podíváš z tohoto úhlu, tak tvoje pozadí je vlastně důvod, proč máme tak báječné manželství, a když si ho ošklivíš, degraduješ vlastně všechno krásný, co jsme spolu prožili, stále prožíváme a prožívat budeme...“

Řach!!!! upadlo na podlahu veliké zrcadlo, roztránilo se a cinkot tříštěného skla vpadl hanebně do Jeho tirády.

Oba vytřeštili oči, Ona zašeptala: „Sedm let neštěstí.“

„Blbost,“ hádal se On a běžel pro smeták a lopatku. „Polyanna by řekla, že střepy přinášejí štěstí...“

Ona hleděla na svého muže v obleku Hugo Boss s povolenou kravatou, který se právě přiznal, že je dolňák, i když na večírku tancoval na stole jenom s Pushupkou, a kdyby neměla ty děti s turbany a nevedla pobočku v Ankaře, dávno by jí vydrápala její oříškově čokoládové oči.

Pomyslela si: „Jak může být tak úspěšný obchodník, když lhář je vyloženě průměrný?! U nás v bance by si se svou Polyannou ani neškrtil. Horší je už snad jenom můj šéf.“

„Au,“ muž si strčil do úst krvácející prst.

„Drahý, ty jsi nešika,“ sklonila se k němu, vzala mu smeták a lopatku a začala uklízet.

Když se postavil a viděl ji dole na kolenou v dráždivém černém prádle, jak uklízí těch sedm let neštěstí, vzalo mu to na okamžik dech. Možná kdyby se nikdy, nikdy, nikdy, ale opravdu nikdy nebavili o práci, ženských proporcích a dětech, mohli by žít šťastně jako Filemon a Baucis, po smrti se proměnit ve šťastné stromy a objímat se ve věčně zelené aleji.

„Ještě ses nezeptal na své děti...“ vyčítavě přerušila Ona manželovo romantické oslnění.

Mlčet, mlčet, mlčet! radil mu praktický rozum.

Skutečně mlčel, začal si pohvizdovat a rozhodl se, že fackovací zrcadlo odnese zpátky do koupelny. Chopil se tedy velikého zrcadla se zdobeným kovovým rámem, který se kroutil jako rokokové vlnovky. Viděl sám sebe přesně v okamžiku, kdy přišla konečná rána.

„TVÉ DĚTI SPLÁCHLY BABIČKU!“

Řach! další zrcadlo se poroučelo k zemi.

Muž pádil do pracovny, kde ho uvítal neuvěřitelný nepořádek. Všude se válely roztrhané knihy, jeho obchodní smlouvy a korespondence, účty a taky pár časopisů pro pány.

„Co to je? Jak to že hlídačka neuklidila!!!“ řval jako tur. „A jak sem vůbec mohla pustit děti?!“

Pohlédl na polici, kde stála stříbrná urna s fotografií jeho matky. Udělal se mu knedlík v krku. Skoro se zadusil a za nic na světě nechtěl sundat tu příšernou věc z poličky.

„Říkala jsem ti, abys konečně zařídil hrobku,“ pronesla Ona za jeho zády.

„A kdy? Nevíš kdy?“ zaúpěl nedůtklivě.

Konečně se rozhodl, sundal urnu a odkryl víko. Prázdna jako televizní estráda, jako slepcův pohled, jako vylouppená pokladnička; byla tu, nemá a kovová, udělalo se mu mdlo a chytil se za srdce.

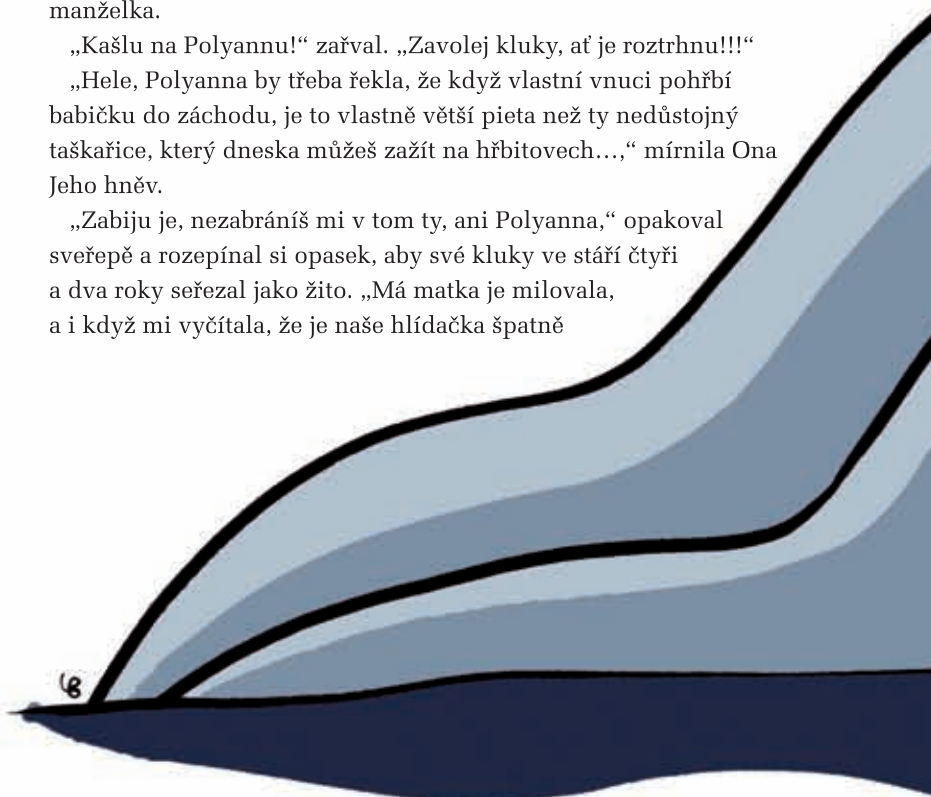
„Mami...!! Kde jsou, kde jsou??? Já je zabiju!!!!“ řičel a s prázdnou urnou se otočil proti své manželce.

„Klid, klid, uklidni se, drahý. Víš, že se nesmíš rozčilovat. Trpíš hypertenzí. Dívej se na to z hlediska Polyanny,“ navrhla mu manželka.

„Kašlu na Polyannu!“ zařval. „Zavolej kluky, ať je roztrhnu!!!“

„Hele, Polyanna by třeba řekla, že když vlastní vnuci pohřbí babičku do záchodu, je to vlastně větší pieta než ty nedůstojný taškařice, který dneska můžeš zažít na hřbitovech...“ mírnila Ona Jeho hněv.

„Zabiju je, nezabráníš mi v tom ty, ani Polyanna,“ opakoval sverpě a rozepínal si opasek, aby své kluky ve stáří čtyři a dva roky seřezal jako žito. „Má matka je milovala, a i když mi vyčítala, že je naše hlídačka špatně

vychovala, měla pro ně slabost. To si nezasloužila být od nich spláchnutá do ...“

Nedokázal vyslovit pojmenování té hanebnosti, ani kanalizace se mu nezdála dost příhodná, proto zmlkl.

„Kluky nenajdeš. Poslala jsem je k matce. Zůstanou tam, dokud se neuklidníš,“ oznámila mu přísně Ona a před jeho krutým pohledem o krok ucouvla.

„Nechci, abys zas dostal veřejně prospěšné práce a soudce mi doporučil, abych se se surovcem, co bije vlastní děti, rozvedla!“

Zalapal po dechu. Cítil se, jako by do WC splachovali zaživa jeho samotného: všichni (jeho synové, žena, soudce i společnost, v níž žil na pohled jako muž, ale ve skutečnosti jako odvar z Polyanny) na něj hleděli z výšky a tahali za pochromovanou páčku rezervoáru. Ještě že se toho maminka nedožila.

„Ach, hm, dobře, no, doufám, žes aspoň dala výpověď té praštěné au pairce, která je tak špatně vychovala?“ pronesl skřípavým přiškrceným hlasem a zíral do vymetené urny, jestli tam nechali ti jeho rošťáci, co by se vešlo na kávovou lžičku, nebo alespoň laboratorní pinzetu, z babičky, která jim kazila zuby cukrovím a kriticky je milovala. Nenechali, to se ví, na to byli krutě dětsky důkladní.

„Zbláznil ses? Kde bych sehnala hlídačku, která by nám i prala, žehlila a vařila a ještě si počítala míň než ty z agentury?! Hele, jestli chceš bít děti, vyhazovat hlídačky a dělat podobný voloviny, tak ses neměl ženit z žádnýho důvodu a tím méně kvůli mému pozadí.“

Svěsil hlavu, zmlkl, cítil se vyčerpaný, prázdný jako ta stříbrná urna v jeho dlaních. Tolik by chtěl tu prázdnotu něčím přebít, jít do ulic, toulat se večerním městem, zapadnout do hospody, dát si pár piv a zkusit si promluvit s nějakými muži, ať už jsou dolňáci nebo horňáci, všechno jedno, a mají za sebou veřejně prospěšné práce nebo nic, ale věděl, že nikam jít nemůže.

Možná ty střepy ze zrcadel, v nichž se sebetryznivě zhlížela Ona, opravdu nenesou velkou porci štěstí.

„Miláčku, myslíš, že bych mohla chodit na břišní tance? Víš, každé pondělí a pátek večer, musím té potvoře Žanetě prohnat faldy...“ objala svého Muže a políbila na pichlavou tvář. „Ještě uvidí, že se mnou se v bance musí počítat.“

Mlčel. Neříkal nic. Ale mlčení znamená souhlas. Jen se zhluboka nadechl a vzal za kliku ložnice své druhé manželky.

„Mehmede...!“ zavolala na něj Marta a on se ve dveřích zastavil a uštvane ohlédl.

„Přijdeš dnes ke mně?“ zaprosila očima.

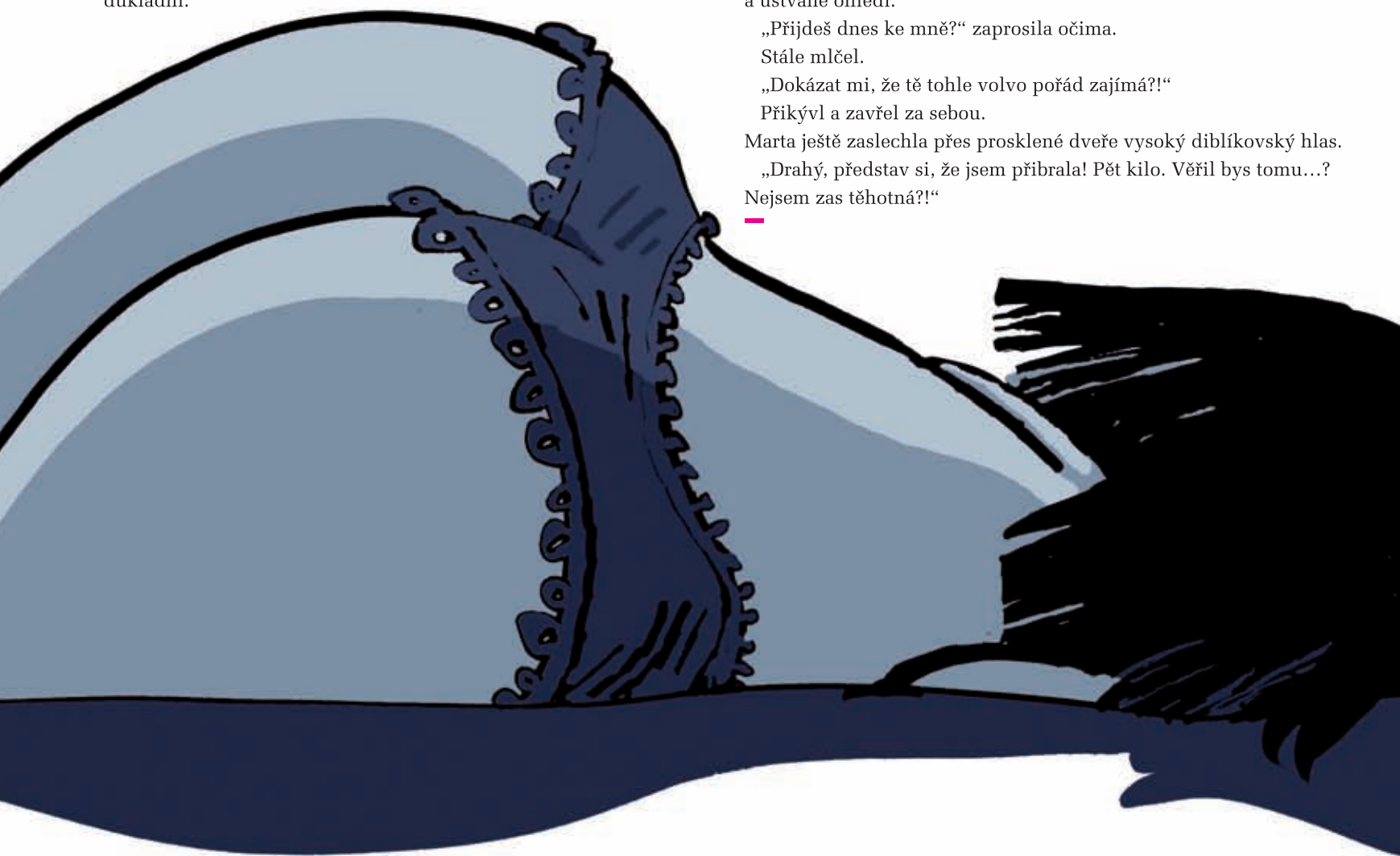
Stále mlčel.

„Dokázat mi, že tě tohle volvo pořád zajímá?!“

Přikývl a zavřel za sebou.

Marta ještě zaslechla přes prosklené dveře vysoký diblíkovský hlas.

„Drahý, představ si, že jsem přibrala! Pět kilo. Věřil bys tomu...? Nejsem zas těhotná?!“

stop euro pivu

Ležíte vestoje? Zdá se Vám tato otázka postavená na hlavu? Není divu, nám také. A přesto jsou lidé, kterým to absurdní nepřijde. Děje se tak v odvětví Čechům velmi blízkém – v pivovarnictví. Ne že by se snad zaměstnanci pivovarů pokoušeli pracovat se zavřenýma očima či odpočívat ve vertikální poloze, ale mnohé pivovary používají výrobní technologii, kterou by bylo možno nazvat ležáckým stáním. Anebo rovnou stáním. Že tento pojem do pivovarnictví nepatří? Máte pravdu. Ale děje se tak.

Proces výroby piva se po staletí neměnil. Pivo přicházelo na svět postupně přes varnu, hlavní kvašení na spílce a zrání v ležáckých tancích. Už sám pojem ležácké tanky objasňuje, že se tyto tanky nacházejí v horizontální poloze a pivo v nich leží. Dneska se všude hledají úspory, ale ve výrobě to má mít své hranice. Bohužel nemá.

Tradiční výrobní technologie mnohde nahrazují technologií zjednodušenou, jejímž použitím se dá pivo vyrobit levněji a rychleji. Při ní se pro hlavní kvašení a ležácké zrání používají cylindrokónické tanky, což jsou nádrže válcovitého tvaru umístěné nikoliv horizontálně jako tanky ležácké, ale vertikálně. A právě proto lze hovořit o „ležení vestoje“.

Ekonomicky výhodný postup výroby piva, jímž lze v podstatě kvalitní pivo vyrobit i za deset dní, vede k unifikaci chuti. Pivo ztrácí svůj charakter a postrádá plnost. Namísto toho je hluboce prokvašené a přesycené. A my tak přicházíme o to hlavní – o prožitek při jeho pití.

Rodinný pivovar BERNARD proto nechce čekat, až náš ohrožený, tradičně vyráběný český ležák bude vytlačen z pivního trhu, a rozhodl se být „Na stráži proti europivu“.

RODINNÝ PIVOVAR BERNARD

NA STRÁŽI PROTI EUROPIVU

Renesanční zámek
v Třebešicích se
díky dvěma Italům
stává místem, kde
se architektura mi-
nulosti překvapivě
setkává s uměním
současnosti.

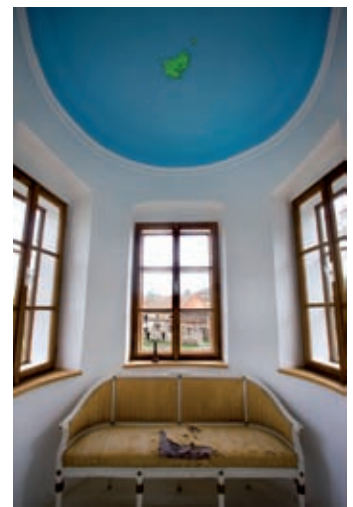
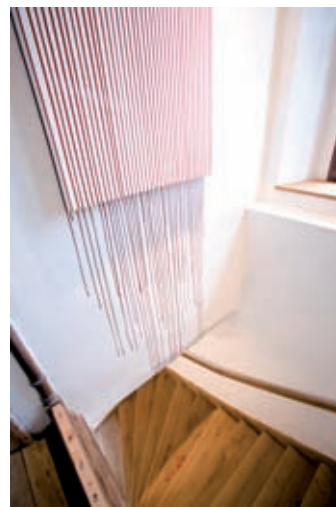

Modrá ložnice

Lines
Annabel Howland, fotoinstalace inspirovaná polem u zámku

Instalace na plátně a stěně
Evžen Šimera

Antipodes
David Renaud, kupole jižní věže

◀ **knihovna** grafitová výmalba stropu – Jakub Matuška (Masker)
série objektů na stěnách – Trebešický genom – Thomas Wildner
regály Futura – Tomáš Lahoda

Jižní ložnice David Renaud, kobercová maketa gujanského pralesu

Chodba

Jaro Kyša, objekt / Jitka Mikulicová, plátno / Federico Pietrella, malba na stěně

Samoportrét

Kateřina Vincourová

B/W Eugenio Percossi, černobílý pokoj

Voňavé stromečky Silvína Arimendi, instalace

Černí andělé Jiří David

Panelák Tomáš Džadoň

Zámek Třebešice východní průčelí, zvonička, bazének

Český venkov a bohatství jeho památek objevoval Alberto Di Stefano už jako student. V roce 1994 se v Česku usadil na trvalo. Založil malou developerskou firmu, která se věnuje převážně restaurování a revitalizaci menších průmyslových objektů, v nichž buduje lofy. Zámek v Třebešicích nedaleko Kutné Hory našel před osmi lety. S přítelem Eugeniem Percossim tehdy hledali velký prostor mimo Prahu, kde by mohli prezentovat současné výtvarné umění.

„Třebešice se jevíly svou polohou i velikostí jako ideální, přestože zámek byl v zuboženém stavu. Ale jako celek, spolu s rybníkem, potokem, stodolami a sýpkou, působil úchvatně a daly se tu vytvořit komorní i velké prostory. Náš cíl je symbióza památkového objektu a současného umění, to v Česku zatím nikdo nedělá,“ vysvětluje Alberto Di Stefano.

Před pěti lety oba Italové založili občanské sdružení Futura, které podporuje mladé umělce. Umožňuje jim vystavovat a mnohým poskytuje i prostor pro ateliérovou práci v bývalé karlínské fabrice. Do Třebešic si umělce pečlivě vybírají, jejich díla se totiž stávají trvalou součástí interiéru. A tak třeba ve velké ložnici má svou instalaci známá výtvarnice Kateřina Vincourová.

„Třebešice jsou mým životním projektem, pokud tady budu deset nebo třicet let, bude to práce na deset nebo třicet let. Finančně ani citově bych si nemohl další podobný projekt dovolit. Je to součást našeho života i krásná zábava,“ dodává Alberto Di Stefano. A jestli se třeba streetartová výmalba stropu hodí do původní knihovny, se může přesvědčit každý, protože je možné místo nejen navštívit, ale na zámku se i ubytovat (www.trebesice.com).

Učení nesmí bolet

> říká Jarmila Schmidtová

Bez cizího jazyka, hlavně bez angličtiny, to dneska v mnoha oborech nejde. A pokud někdo nechce cestovat jen se zájezdy, taky se potřebuje domluvit. Ti mladší to mají snazší – naučí se ve škole, vycestují do ciziny jako au pair, na stáž... Starší to zkoušejí všelijak, ale většinou jim to moc nejde. Učit jinak, aby to šlo – na tom založila své podnikání majitelka jazykové agentury Resyl.

Všichni máme za sebou mezníky – profesní i soukromé. Které jsou ty vaše?

U mě je soukromý život spojený s profesním. První důležitý mezník bylo seznámení s jedním mladým Němcem v roce 1973. Já měla rok před maturitou, on studoval vysokou školu. Do té doby jsem cizí jazyky moc neprožívala, ale po prázdninách má profesorka němčiny jen zírala. A po maturitě jsem se přihlásila na jazykovou školu.

Takže to nebyla jen prázdninová láska?

Ne. I proto jsem šla do Prahy, abych to měla tak na půl cesty domů na Moravu za maminkou a za ním do Lipska. Nějaký čas jsme pendlovali mezi oběma městy. Ale Lipsko se mi nelíbilo a sehnat být v Praze, kde jsem pracovala v Chemapolu a prodávala chemikálie do kapitalistické ciziny, bylo v podstatě nemožné a my chtěli mít rodinu. Nakonec jsme šli do Šumperka, kde jsem dělala tlumočnicku a překladatelku ve výzkumném ústavu.

Co pro vás znamenal rok 1989? Další zásadní životní mezník?

Určitě. Koncem listopadu jsem sama odjela na

týden do Prahy. Chtěla jsem být aspoň trochu u toho. Dodnes je to asi můj největší zážitek. Jenže s tehdejšími změnami, se sjednocením Německa, se rozdělila naše rodina, i když to nebylo hned. Příčin bylo víc a důležitějších, ale jedna z nich byla, že můj muž nechtěl, abych se pustila do podnikání. Měl z toho strach.

Vy jste se nebála?

Ne, cítila jsem obrovskou chuť. V Šumperku jsem dostala živnostenský list číslo jedna. Učila jsem už za totáče, načerno, v rodinách známých. Byly za to slušné peníze, lidi mě chválili, ale mě to moc nebavilo. Časem jsem zjistila, že tenhle způsob učení nepřináší žádný velký efekt. Tenkrát jsem hledala chybu spíš v sobě. Teprve až jsem měla svou školičku, jsem pochopila, že individuální učení je o ničem. Když budete se mnou sám, nemáte s kým soutěžit. Dneska propaguju, že při tom musí fungovat síla kolektivu. Zní to trochu socialisticky, ale je to pravda. A tak jsem si pronajala a zařídila učebnu, našla lektory na angličtinu a už tehdy to dělala trochu jinak. Využívala jsem her, videa... Ale pořád jsem měla pocit, že výsledky nejsou takové, jaké bych si přála.

Proč?

Tenhle způsob učení člověka moc nebaví. Utahaný se přirití z práce, myslí na něco jiného, nesoustředí se. A tak se nějaké výsledky dostaví až za strašně dlouhou dobu; to nikoho nemotivuje. Efektivní učení rovná se soustředění a to je záležitost psychiky, pohody. Neměla jsem problém naplnit své kurzy, asi bych tak mohla fungovat dodnes, ale nenaplněvalo mě to. Ze

zahraniční literatury jsem věděla, že tudy cesta nevede. Kousek od Šumperka jsem si v roce 1991 našla hotýlek a začala pořádat intenzivní týdenní kurzy. Když lidi vytrhnete z pracovního prostředí, pryč od rodiny a běžných starostí a vezmete je někam, kde je o ně postaráno a kde jsou jen kvůli učení, jde to úplně jinak.

Výuka je jedna věc, ale jak jste bez zkušeností zvládala účetnictví, ekonomiku?

Zase se v mém životě spojilo soukromé s profesním. Dá se říct, že můj současný manžel přišel v pravý čas. Je strojní inženýr, člověk praktický, dobrý v marketingu, dobrý manažer. Dokázal naše podnikání rozšiřovat a já se mohla starat pouze o výuku a získávání těch nejlepších lektorů. Ale musím dodat, že tehdy byl o výuku jazyků obrovský zájem. Běžně volaly firmy, že potřebují kurzy pro celý management, pro padesát lidí. Hodně k nám jezdili Slováci a po rozdělení republiky můj muž do roka dokázal, abychom pronikli i na Slovensko.

To zní jak z podnikatelského snu – a ten téměř vždycky skončí.

Největší hlad po jazycích trval pět, možná sedm let. Nemuseli jsme shánět klienty, dávat inzeráty, stačila ústní reklama. Rostla nám sice konkurence, ale protože jsme začali okamžitě a byli jedni z mála, kteří učili alternativními způsoby, nijak nás v době boomu neohrožovala. Přituhovat začalo postupně po roce 1997.

Jak jste na to reagovali?

Posunuli jsme naše podnikání o třídu výš. Kvalitou výukových materiálů, pomůcek i vyšším komfortem. Lidé chtěli lépe bydlet, mít lepší

Jiří Kaplan & Jarmila Schmidová

kuchyni... Teď vozíme klienty do jednoho velmi dobrého hotelu v Tatrách a do druhého na jižní Moravě.

A co marketing? Ústní reklama už asi nestačila...

Samozřejmě že ne. Ale musím říct, že to šlo mimo mě. Můj muž věděl, kde má inzerovat, uměl vytipovat podniky, které by o výuku mohly mít zájem, jednat s personalisty. V těch letech inzerce fungovala, dneska dáte inzerát a ani ťuk. Firmy výuku jazyků už většinou neplatí, nejvšíc jednotlivcům. Přijímají hotové, jazykově vybavené – lidi. Ti mladší jazyky umějí ze školy a z pobytů v zahraničí. Prostě je to čím dál těžší a někdy si říkám – jak je možné, že ještě fungujeme? Ale asi je naše metoda opravdu dobrá. Hodně klientů se vrací i po letech, když se potřebují naučit další jazyk nebo si osvěžit znalosti.

Na jaké úrovni člověk zvládne jazyk po absolvování vašich kurzů?

Intenzivní kurzy pořádáme ve čtyřech na sebe navazujících stupních. Každý stupeň znamená týden pobytu s lektorem, padesát hodin výuky, a pak program na doma, jehož zpracování trvá asi měsíc. Po absolvování prvního stupně se člověk dostane na turistickou úroveň, zvládne běžné situace. V druhém stupni se už probírají minulé a budoucí časy, další gramatika... Člověk zvládne to nejdůležitější a už se solidně domluví.

Ve třetím stupni přicházejí i nejrůznější špeky jako předpřítomný čas, konjunktivy, idiomy... Každý stupeň znamená asi tisíc nových slovíček. Ten čtvrtý už moc neděláme, posíláme klienty do vybraných soukromých škol v zahraničí.

Domluvit se po třech intenzivních kurzech... Není to spíš zbožné přání?

Není. Umožňují to alternativní způsoby výuky, ze kterých jsme si vybrali ty neúčinnější prvky. Všechny tyhle formy se snaží o jediné, aby učení bylo přirozené, co možná nejpříjemnější, rychlé, aby nebolelo jako to běžné, kde výsledek neodpovídá vynaloženému úsilí a času. Ale tou základní podmínkou opravdu je vytrhnout lidi z jejich prostředí, aby se mohli koncentrovat jenom na výuku.

Přesto – tři tisíce slovíček za tři týdny v kurzu a tři měsíce práce doma?!

Slovíčka jsou na jazyku to nejdůležitější. Jde o to dostat je do hlavy co nejrychleji a hlavně natrvalo. Naši klienti se je neučí izolovaně, ale pomocí emocionálně zabarvených, humorně laděných příběhů, které si lehce zapamatují. Zvládnou text v češtině, upevní ho v paměti více způsoby, třeba i tím, že ho zahrají jako divadlo a teprve pak přejdou na cizí jazyk. Navázání cizího jazyka na text už probíhá automaticky, bez velké námahy. Potom už jen pochopíte gramatiku provázanou s textem a dosáhnete aktivní znalosti. Naše Brain-friendly School –

mozku přátelská škola – vychází ze skutečnosti, že co má mozek rád, to si také lehce a trvale zapamatuje. Kdežto klasická výuka je založená na jednotlivostech a drilu. To mozek nemá rád, a tudíž se pomstí a vy spoustu informací rychle zapomenete.

Vraťme se ještě k ekonomice. Asi v dnešní situaci nepomyslíte na expanzi?

Naše podnikání hodně ovlivňují různé krize – třeba i 11. září, volby, povodně – , kdy firmy i lidé vyčkávají, šetří. Současnou krizi určitě také pocítíme. Ale já jsem stejně neměla v úmyslu dělat to nejprve v jednom, pak ve dvou, ve čtyřech... hotelích. Chci mít kontrolu nad kvalitou. My jsme malá rodinná firma a taková zůstaneme. Dcera vystudovala germanistiku, syn informatiku, mají i svá povolání, stejně jako můj muž, ale všichni mně pomáhají. Nevím, jestli to nazvat expanzí – pracujeme na tom, že bychom Rakušany především z pohraničí učili česky a intenzivní kurzy češtiny nabídneme i u nás žijícím cizincům.

Jarmila Schmidová 1954*

Vystudovala gymnázium a jazykovou školu. Pracovala jako tlumočnice a překladatelka a po roce 1989 založila jazykovou agenturu Resyl, která pořádá především intenzivní jazykové kurzy a využívá vlastní výukovou metodu. Je podruhé vdaná a má dvě děti.

Až slezu z kola, dokážu se uplatnit

Jiří Ježek, paralympionik

Před paralympijskými hrami v Aténách v roce 2004 jsem díky sponzorům dostal šanci jako jediný handicapovaný sportovec u nás připravovat se profesionálně. Podařilo se mi tak potvrdit dvě zlaté medaile z předchozích her v Sydney. Najít sponzory kupodivu ani nebylo tak těžké, těžší bylo se vůbec pro tuto dráhu rozhodnout. Chyběly zkušenosti. Taky jsem nevěděl, jak dlouho podpora sponzorů bude trvat. Musel jsem se rozhodnout, jestli opustit své tehdejší zaměstnání a slibně rozběhnutou kariéru protetiky, kterého jsem dělal deset let. Ale bylo těžké skloubit práci s cyklistikou, věnovat se obojímu na sto procent. Nakonec jsem zvolil cyklistiku, protože jsem si říkal, že by byla škoda nabídnutou šanci nevyužít, dokud jsem mladý a mám dost síly na tento náročný sport; v nejhorším se ke své profesi vrátím.

Ale právě cyklistika přede mnou otevřela i jiné možnosti. Získal jsem spoustu zkušeností, seznámil se s mnoha skvělými lidmi z různých oborů a zjistil, že až skončím sportovní kariéru, můžu zvolit i jiná zaměstnání, která by mě bavila. Třeba práci v médiích, v reklamě, marketingu... S nimi je sponzoring hodně spojený. Nemůžu jen jezdit na kole, musím vymýšlet i různé marketingové a jiné strategie, aby se sponzorům jejich peníze v nějaké podobě vrátily. Nemám strach, že až slezu z kola, nedokážu se uplatnit.

V roce 2004 jsem měl obrovskou motivaci. Dokázat lidem, kteří mi věřili, že to mělo smysl. A to se podařilo. Nyní jsem si z Pekingu dovezl dvě zlaté medaile, v což jsem upřímně řečeno ani nedoufal, a nebyť sponzorů, určitě bych to nedokázal. Motivovalo mě i to, že můžu podobně handicapovaným lidem ukázat, že i s handicapem lze ve sportu – a nejen v něm – dosáhnout výborných výsledků.

Dneska je mi třicet čtyři let a konkurence roste. Mladí kluci mají daleko větší hlad po vítězství a taky už se většinou připravují v profesionálních podmínkách. Po probuzení z oslav, z euforie, jsem uvažoval, co dál. Z rozjetého vlaku se těžko vystupuje, zvlášť když je člověk na vrcholu

a má na to udržet se ve světové špičce další čtyři roky; samozřejmě pokud se mu něco nestane. A tak jsem na jedné tiskovce řekl, že se chci připravit i na hry v Londýně. Zároveň jsem se toho lekl, protože sice tělo není ani tak opotřebované, zato hlava ano. Při představě, že se budu další čtyři roky připravovat, a vím, jak to je těžké, se toho trochu obávám.

Mám obrovské štěstí, že lidé, které mám kolem sebe, mě podporují. Už kvůli nim chci na kole pokračovat, dokud to bude mít smysl. Samozřejmě vím, že kdybych skončil teď, odešel bych na vrcholu, ale jsem přesvědčený, nebo spíš přesvědčovaný lidmi kolem sebe, že na to pořád mám, že i v Londýně mám šanci užít si vítězství. Kdybych ale viděl, že se mi dlouhodobě nedaří, potichu bych odešel. O šanci rozloučit se na vrcholu bych sice přišel, ale uměl bych s tím žít. A moje žena by mě podržela.

Právě setkání s ní bylo pro můj sportovní i soukromý život nejdůležitější. Seznámili jsme se před dvanácti lety v Rakousku, kde její otec taky závodil. Asi to zní jako fráze, ale okamžitě mezi námi přeskočila jiskra a během půl roku jsme začali spolu žít. Soňa mi hodně pomáhala, od malička jezdila s otcem po závodech a sportu rozuměla. Ale měli jsme na sebe málo času, oba jsme pracovali, já navíc trénoval a závodil. Když jsem v roce 2004 dostal nabídku věnovat se cyklistice profesionálně, věděl jsem, že nebudu jen jezdit na kole. Potřeboval jsem někoho, kdo mi pomůže s administrativou, domlouváním schůzek... Soňa, a to bylo to nejlepší, co mě mohlo potkat, opustila svou práci v bance i touhu jít pracovat do Londýna nebo do New Yorku a rozhodla se, že bude mou manažerkou. Od té doby spolu nejenom žijeme, ale i pracujeme, jezdí se mnou do zahraničí závodit i trénovat. Dává mi to velkou vnitřní jistotu a náskok před soupeři, kteří nikoho tak blízkého vedle sebe nemají.

Pro mě je náš vztah tak důležitý, že bych asi s cyklistikou už dávno skončil, kdyby to mělo být jinak. Nechtěl bych po světě jezdit sám.

nej české pivo

Sdružení přátel piva každoročně pořádá soutěž o nejlepší české pivo. Až dosud neexistoval v České republice pivovar, který by si odnesl v některé soutěžní kategorii první i druhou cenu. Až nyní. V kategorii nealkoholických piv zvítězil Bernard s čistou hlavou Jantar, druhé místo obsadil Bernard s čistou hlavou. Uspěla i další nepasterovaná piva z Rodinného pivovaru Bernard. Sváteční ležák Bernard s přísadou jemných kvasinek vyhrál nejprestižnější kategorii dvanáctistupňových ležáků, v kategorii tmavých piv získalo Speciální černé pivo Bernard s přísadou jemných kvasinek druhé místo.

Adventura
cestovní kancelář

Nejpestřejší nabídka exotických poznávacích zájezdů

Evropa

Asie

Afrika

Austrálie

Amerika

www.adventura.cz

MALÉ SKUPINY ORIGINALNÍ PROGRAMY KVALITNÍ ČEŠTÍ PRŮVODCI

Slevový kupón
na zájezd CK Adventura
CK Adventura
Voroněžská 20, Praha 10

- platí jen pro zájezdy pořádané CK Adventura
- sleva je nekumulovatelná
- kupóny nelze sčítat
- lze uplatnit jednu slevu na jeden zájezd
- můžete využít obě varianty slevy
- originál kupónu přiložte k cestovní smlouvě
- platnost do 31. 12. 2010

sleva
500 Kč
na evropské zájezdy

sleva
1000 Kč
na exotické zájezdy

české stopy v africké džungli

Kousíček nad rovníkem, uprostřed etiopských horských pralesů stojí pivovar, jehož pracovníci se zdraví „ahóóó“ a „dobry“ a vaří na africké poměry skvělé české pivo. Pivovar Bedele v provincii Kava byl postaven československými firmami v roce 1989 v rámci pomoci socialistické Etiopii soudruha Mengistu Haile Mariama. Celkem postavilo Československo v Etiopii tři pivovary. Po změně režimu zůstaly ve vlastnictví státu a jsou stále věrné českému typu piva. Pivo se stále vaří poctivou dvourmutovou technologií a je to na něm znát. Sice málo hořké, jak je v Africe zvykem, ale jinak velmi čisté, příjemně sladové a osvěžující.

Pivovar leží v nadmořské výšce okolo 2 200 m n.m. a je obklopen džunglí s ostrůvky farem a vesnic. Provincie Kava je pravlastí kávy, která roste v okolních pralesích, a sběr divoce rostoucí kávy byl až donedávna hlavním zdrojem obživy místních farmářů. Opice se proháněly přímo v areálu pivovaru. Nejkrásnější z nich, guerézu plástíkovou rodu Colobus, má pivovar ve znaku. Jako dobře fungující podnik plní pivovar důležitou sociální funkci a dává práci přibližně sedmi stovkám lidí. Každé ráno se u brány tísňí desítky lidí najímaných na příležitostné práce. I z toho důvodu je celý areál pivovaru perfektně upraven, což představuje dokonalý kontrast s typicky africkými uličkami města Bedele.

Výrobní kapacita pivovaru 300 000 hl piva za rok je naplněna, a proto se plánuje rozšíření na 800 000 hl. Jako státní podnik musí mít pivovar na všechny větší investice nezávislého konzultanta. To byl i důvod naší návštěvy. Po tvrdém souboji s německými konkurenty naše firma PIVO Praha vyhrála konkurs na poradce a po další dva roky budeme řídit výstavbu kvasných kapacit. Po dvaceti letech se tedy čeští sládky vracejí na místo činu.

Pivovar

Pohled na pivovar od administrativní budovy. Jednoduchá, elegantní a účelná stavba.

Zdroj vody

Vodu čerpají z řeky v džungli. Okolo opice, ptáci, spousta zvuků, prostě krása.

Varna

Klasická 4nádobová se sběračem předku, jenom scezování je již pomocí čerpadla.

Lahvovna

Lahvovna s výkonem 30 tis. lahví za hodinu, ale s ručním vykládáním z přepravek a vkládáním lahví do nich.

Chycený v síti

Ve Stružnici si to myslí o Turnově. V Turnově o Liberci. V Liberci o Praze. V Praze o Berlíně. V Berlíně o Londýně. A všichni zároveň si to myslí o New Yorku. To je prý město, které nikdy nespí. Omyl. I New York nad ránem na pár hodin usíná. Jediné místo na světě, co nikdy nezamhouří oči, se jmenuje facebook.com: jedna z tolik populárních sociálních nebo také komunitních sítí.

Stačí se jen zalogovat a jste v tom a nemůžete se jen tak dostat ven.

Na facebooku si lehce vybudujete závislost.

„Pitomej, prázdněj, umělej svět,“ říká Vanda, když odchází spát. Domy v naší ulici potemněly, světlíkem se prohání studený vítr.

„Možná umělej, možná ale taky zajímavěj. Neuvěřitelný, co všechno se tam o lidech dozvíš.“

Libám ji na čelo. „Dobrou.“

„Tak ať u toho zase nesedeš až do pěti.“

„Neboj.“

Vanda mizí v posteli. A do peřin a snů odnáší v břiše i naše dítě. Vyroste do úplně jiné doby, pro níž jsou internet a sítě jako facebook, mspace nebo flickr možná jen odražitěm, první brankou projetou v závodě informačních technologií.

Facebook. Tisíce propojujících se tváří a virtuálních příběhů a přátelství. Každý má co říct. Každý se tady dobrovolně obnažuje. Fotky, myšlenky, nástřely, plky, pocity, drby, něžnosti i lehké vulgarity. Jde z toho hlava kolem.

Lola na své stránce píše, že odlétá do New Yorku a má strach, aby v letadle nezvracela. Karel udělal zkoušku z lexikologie a zvracel hned poté, co ji zapil. Linda zase nemá kluka. Olda se vyspal s jistou L. A L. píše, že Olda lže, že by s ním nikdy nespala. Filipa včera někdo děsně podrazil v práci a přemýšlí o pomstě. Hele si koupila supr černý kozačky nad kolena. Jan se připojil k virtuální partě odmítající spojování socanů s komunisty. Jitka dopisuje román a hledá název. Janka byla dlouho venku, byla jí zima a teď jí škrábe v krku. Henry už ví, že svět je složitý. Lada se vyfotila ve spodním prádle. Honza už od života nic nechce. Věra chce jen něžnosti. Radek se postará o to, aby byl pořádně mimo, zkusí zapomenout na to, že prohrává a neví, co se sebou. A Lucie se připojila k iniciativě Jeden den bez facebooku, kterou už podepsalo pár tisíc lidí, co bez facebooku nemohou být.

A pak vzkazy a zprávy. Neviditelné pro ostatní. Soukromé. Tajnosnubné. Hravé. Dráždivé svou lehkostí a povrchností.

Lucka mi píše, že dočetla můj román Potichu a že se jí to líbilo.

„Fajn, díky,“ odepisuju.

Nikdy jsme se neviděli. Jen tady. Alespoň jsem měl ten pocit.

„Jen tak mimochodem. Minulý týden si do mě vrazil na ěpáku v tramvaji.“

„Aha. To sem nechtěl.“

„Šlápnul si mi na nohu.“

„Omlouvám se.“

„V pohodě. Odpuštěno.“

„Velkorysě.“

„Umím být velkorysá. Jak to, že nespíš?“

„Pracuju. A ty?“ lžu.

„Taky musím makat,“ lže. Dost možná. Nebo taky ne. Kdo ví, kde je tady pravda.

A jestli ta krátkovlasá holka na fotce se opravdu jmenuje Lucka?

„Tak se měj.“

Jedu dál. Karolína uveřejnila svoje fotky z kolejni pařby. Má kruhy pod očima, rtěnku rozmazanou, chybí jí jedna náušnice, na krku jí visí dlouhá černobílá šála. Fotilo se prý ve tři ráno. Marie vycvakla svého malého psa ve Stromovce, Lida připojila fotky jeho psiho sourozence z kuchyně a Atom třetího křučícího bratra z kuchyně. Celá psí rodina se znovu sešla právě tady.

Stávám se voyeurem cizích příběhů. Pozorovatelem. Zlodějem. Klikám a klikám. Splachuju fotky a slova a hledám další a chvíli přemýšlím o tom, že možná tohle všechno, tyhle vzkazy pro všechny jsou koncem románů a začátkem nové literatury, kterou jednou bude číst a žít naše ještě nenarozená dcera.

Lola slibuje, že v New Yorku bude hodně fotit. Linda se svěruje, že je možná na holky. Kamil potkal v noční tramvaji dva skinheady, co se líbali. Hana je mrtvá a Honza od života ani po další hodině pořád nic nechce.

Na chodbě našeho bytu se najednou rozsvítilo. Ve dveřích obýváku stojí Vanda a hladí si břicho.

„Nina celou noc kope,“ říká.

„Možná už chce ven.“

„Na to má ještě dva měsíce čas.“

„To už je pět?“

„Čtyři. Ale už bys toho mohl nechat.“

„Jsem psal. Mám skvělejší námět...“

„Jasně, námět. Já už znám tyhle tvý náměty,“ otáčí se Vanda trochu našťvaně a mizí v ložnici.

Zavírám komp. Za okny rámusí popeláři. Po nich projede auto pekařů. Visí tihle kluci taky někdy na facebooku?

Relax v podhůří Beskyd vás zve na

DOBŘÉ PIVO KOZLOVICKÉ Z ČISTÉ VODY ONDŘEJNICKÉ

Je nám ctí oznámit, že od 20.12.2008, dne slavnostního otevření, Valašský pivovar Kozlovice nabízí své služby ctitelům dobrých piv a chutného jídla.

pivovarská restaurace
dýchající atmosférou první
republiky nabízí

- kapacitu 80 míst, 80 míst
nabízí klasický reprezen-
tativní salón v 1. patře
budovy
- tradiční česká
a moravská kuchyň

věříme,

že si i tento kmotřenec pivovaru Bernard povede stejně dobře jako jeho starší bratr Městský pivovar Štramberk

ku zdaru mu připijíme pivo jeho značek: Valašským vojvodou, Kozlovickým fojtem a Kozlovjanem

Infocentrum Relax v podhůří Beskyd, Náměstí č.p. 40, 742 66 Štramberk
Út – Ne 10-17.00 hod., tel: 556 801 935, infocentrum@relaxvpodhuri.cz
w w w . r e l a x v p o d h u r i . c z

čtyři afghánská zastavení

1 / Kábul

Z návrší vypadá jako město bez konce. Rozlévá se údolím a šumí životem. Skoro se nechce věřit, že je to opravdu Kábul, který má pověst jednoho z nejnebezpečnějších měst. Odsud nejsou vidět ruiny domů, výsledek desítek let válečných konfliktů, ani všudypřítomní vojáci s jejich hrůzu nahánějící technikou. I tak se ale nad městem vznáší temný stín strachu.

Zrovna včera zabili radikálové v centru města mladou Angličanku, která pracovala pro humanitární organizaci. Cestou do práce ji předjeli dva muži na motocyklu a několika ranami z pistole zastřelili. Tato chladnokrevná vražda ženy otřásla nejen početnou cizineckou komunitou. Znovu se zpřísňují bezpečnostní opatření. Platí zákaz vycházení. Kdo nemusí, stejně zůstává za zdmi domů. Už dlouho. Teď se proslýchá, že se městem pohybují

skupiny ozbrojenců, které mají vyvolat strach. Mezi místními i cizinci. Z úvah mě vyruší skupinka dětí. Kluci se předvádějí se svými papírovými draky a děvčátka mě cudně okukují. Naši opatrnou konverzaci náhle přeruší temný hukot. Nad hlavami přelétá formace bojových vrtulníků a za ní další a další... Děti za nimi ani nezvednou oči. Jsou zvyklé; bohužel.

2 / Zare

Ve spalujícím slunci se lopotí několik desítek mužů, v rukách mají krumpáče a rýče. V oblacích prachu staví novou cestu. Jsem v odlehlé horské oblasti Zare nedaleko hranic s Turkmenistánem. Až dosud byla vesnice Muškilhal spojena s okolním světem jen úzkou pěšinkou vinoucí se nahoru do kopců. Mohlo se po ní nanejvýš s naloženými osly. Za dva měsíce vyjede nahoru do

dvanáct kilometrů vzdálené vesnice i první auto.

„Nepamatuji se, že by se tady někdy tak stavělo jako teď. První silnice se začaly budovat až po pádu Talibanu. Jsme rádi, že si můžeme vydělat i nějaké peníze pro naše rodiny,“ říká Hameduláh, asi šedesátiletý muž v zaprášeném turbanu. Mladí muži na stavbě nepracují. Už tady dávno nejsou. Odešli za prací jinam a ve vesnicích zůstali jen starci a ženy. Sever Afghánistánu postihlo nebývalé sucho. Lidé z horských vesnic, kteří přišli o úrodu, dostali šanci pracovat na stavbě a vydělat si peníze na koupi nejnужnějších zásob na zimu. Muži, kteří staví nové silnice, nezažili za posledních třicet let nic než války. Nejprve sovětská invaze, potom nekonečné boje mudžahedínů. Teď vyměnili kalašnikovky za stavební nářadí.

3

/ Samangan

Skalními okny osvětluje slunce obrovské prostory vytesané do nitra hory. Stěny jsou zdobeny výklenky a sloupovím, dvanáct metrů vysoký dóm dokonce krásně nesčetné květy lotosu. Jinde by tito obdivuhodní svědkové dávno zaniklé kultury přitahovali davy turistů, tady několik hodin jízdy z Kábulu zejí prázdnotou. S buddhismem si v Afghánistánu spojujeme hlavně údolí Bamian, kde až do roku 2001 stály obří sochy Buddha, zničené fanatiky z Talibanu. Před dávnými věky ale buddhismus sahal až daleko na sever země. Tady v Samanganu bylo centrum kultury Kušanů už ve 4. století našeho letopočtu. Podzemní klášter je jedním z jeho pozůstatků. A nejen on. Vysoko nad městem stojí už půldruhého tisíciletí stúpa vytesaná do vrcholku skály. Z opracovaného vrcholu ční dokonale pravidelná kopule s velkým kamenným kvádrem na vrcholku.

„Každoročně sem míří zástupy muslimských poutníků toužících spatřit Takht-e-Rostam, Rostamův trůn. Věřící, že tento legendární vojevůdce se oženil právě zde,“ říká můj průvodce. Buddhistická minulost je skryta pod vrstvou zapomnění. A tak v domnění, že jsou na místě spojeném s islámskou mytologií, krouží muslimští poutníci kolem buddhistické stúpy a o pravé historii tohoto místa nemají ani potuchy.

4

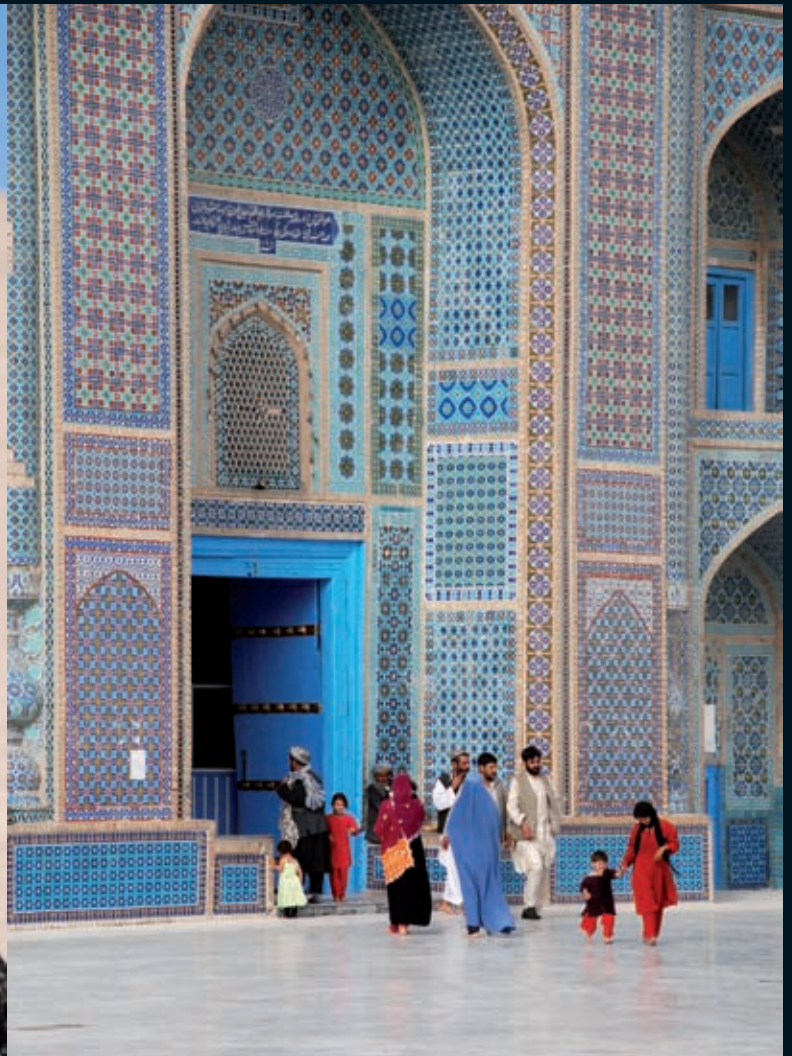
/ Mazar-e-Sharif

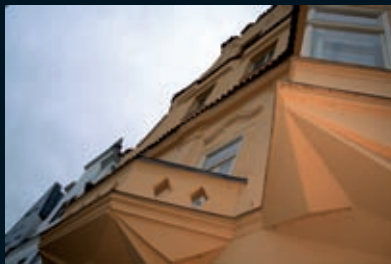
Najít jej nebylo vlastně vůbec obtížné. Tady v Afghánistánu se zná každý s každým. Jen jsem se zmínil, že se chci setkat s Jakubem Ibrahimim, do večera jsem měl telefonní číslo. Druhý den se scházíme v jeho kanceláři. Otevírá evropsky oblečený mladý muž. Než zavře dveře, rozhlédne se prázdnou chodbou a pečlivě zamkne. Jakub Ibrahimí se stal nechtěným symbolem boje proti vládě nových muslimských fundamentalistů i starých válečných zločinců. Jeho bratr Parwez Kambakš sedí ve vězení. Právě včera mu odvolací soud změnil trest smrti na dvacet roků vězení. Provinil se tím, že z internetu vytiskl kritický článek o postavení žen v islámské společnosti.

„Můj bratr má třiadvacet let. Studoval žurnalistiku na univerzitě v Mazar-e-Sharif a psal do místních novin. Z pákistánského diskusního serveru si měl vytisknout článek, ve kterém se píše, že prorok Mohammed ignoroval práva žen. Některý z jeho spolužáků tento článek viděl a udal ho.“ Jakub Ibrahimí mluví zcela věcně a bez emocí. Bojovník za práva svého mladšího bratra je přítom v centru zájmu tajných služeb i neoficiálních armád někdejších komandýrů. Právě o jejich nepotrestaných zločinech už delší dobu sám píše. „Byla to pomsta za moje články. Bratr je jen nevinná oběť. Sedí už skoro půldruhého roku ve vězení s kriminálníky. Je psychicky úplně na dně.“ Rozsudek nad mladým mužem zaskočil celý svět. Trest smrti byl vynesena v jednom z nejliberálnějších afghánských měst, Mazar-e-Sharifu. Za zavřenými dveřmi a bez možnosti obhajoby. Vrací se sedm let po vládě Talibanu znovu moc kleriků?

„O tom není sporu. Afghánistán se vydal na špatnou cestu, vracíme se zpátky k fundamentalismu. Měli bychom mít svobodný přístup k informacím, právo číst, co chceme,“ říká Jakub Ibrahimí. Zatím to ale vypadá na pravý opak. Do afghánského práva se vrací řada nařízení, která jako by vyšla z dílny Talibanu – ženy například nebudou smět nosit džínsy, používat make up a mluvit na veřejnosti s cizími muži. Znovu bude zavedena náboženská policie. Vojenská operace Enduring Freedom, tedy Trvalá svoboda, ještě běží. Mnozí se ale ptají, proč měla ta slibovaná trvalá svoboda v Afghánistánu tak krátké trvání.

Fářův dům

v Pelhřimově

Domů, které zažily tak pozoruhodnou proměnu, není mnoho. Ten na pelhřimovském náměstí je dokonce nejspíš jediný. Na počátku 20. století ho koupil lékař Vojtěch Fára. Původně středověký měšťanský dům postavený na úzké gotické parcele měl v té době pozdně barokní podobu. Doktor Fára se ho rozhodl upravit, aby v něm mohl vykonávat lékařskou praxi. Projekt zadal českému architektovi Pavlu Janákovi, který patří mezi uznávané představitele českého kubismu v architektuře. Baroko se svými půvabnými křivkami a přísně geometrický kubismus? To spojení se zdá nepředstavitelné. Architekt Janák však navrhl radikální a současně velmi citlivou úpravu, která dřívější, nijak stylově výraznou budovu proměnila ve zcela ojedinělou. Dokládá to i skutečnost, že originální plány přestavby jsou součástí stále expozice Národní galerie v pražském Veletržním paláci.

Stavební práce probíhaly v několika etapách; na jejich konci byly v domě kromě ordinace, čekárny a dalšího lékařského zázemí také obchod, garáž a v patře nový pokoj s arkýřem, který ještě zdůraznil stylové průčelí s nově vybudovaným štítem.

Fářův dům má kromě originálního architektonického výrazu také zajímavou historii. Původně nebyl nárožním, stál v řadě měšťanským domů. V roce 1550 dal Adam Řičanský z Řičan zbourat dva sousední domy, aby vytvořil proluku, která zdůraznila důležitost nově budovaného zámku nad náměstím. O jedenáct let později padl dům spolu s většinou měšťanských příbytků - za oběť rozsáhlému požáru. Požáry stavbu postihly ještě několikrát, což se podepsalo na jejím vzhledu; po posledním požáru v roce 1766 získala pozdně barokní podobu. Na konci 19. století nechal tehdejší majitel, hrabě Albert Waldstein, zazdíť podloubí. V té době tu byl hostinec U Zlatého soudku.

Za socialismu se o barokně kubistický dům nikdo pořádně nestaral. Až nedávná oprava značně zchátralé fasády mu vrátila jeho osobitou krásu. Společně s obnovenými podloubími u několika domů se tak pelhřimovské náměstí stalo jedním z nejhezčích na Vysočině.

ZVU POTEZ a.s.

**výroba a dodávky
kompletních**

pivovarů

**Pražská 322/4
Hradec Králové
prodej@zvupotez.cz**

www.zvupotez.com